

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Licijska knjizna
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17 I. — Dopisli se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60,—, za pol leta D 30,—, za četrt leta D 15,—, mesečno D 5,—, za inozemstvo D 90,—. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO V.

LJUBLJANA, dne 3. januarja 1922.

ŠTEV. 1.

Iz zakonodavnega odbora.

Zadnje tedne pred novim letom je zakonodavni odbor neprestano delal, ker je imel rešiti, razveljaviti ali popolniti čez 300 raznih naredb, izdanih po posameznih ministrstvih in pokrajinskih vladah.

Te dni se je razpravljalo med drugim tudi o zakonu »davek na poslovni promet«.

Temu davku podleži promet vseh premičnin in zaslužek. Način pobiranja tega davka je nepraktičen, zavezal je obrtnike-trgovce, da vodijo v svrhu kontrole prometa posebne knjige, v koje naj bi imeli vsak čas vpogled kontrolni organi. To je zlasti malim podjetjem delalo obilo nepotrebnih situacij. Z ozirom na to je naš poslanec Drofenik stavil v zak. odboru predlog, naj skuša priti miu. financ. do pričakovane dohodka, kojega namerava dobiti iz prometnega davka na ta način, da se na naslov prometni davek brez nadaljnjih komplikacij in kontrol pobira 500—700% doklade na pridobinski davek. To bi dalo približno isti finančni efekt, ne bi bilo mogoče prikrivanje in ne bi se obratom naprtile škane kontrolorganov, ki žalibog dostikrat nimajo pojma o podjetju. Pokazal je, da bode kontrola, ako se bo izvajala silno mnogo stala, a v splošnem bode ostala iluzorna. Posebno je naglašal, da ako minister financ sprejme zgoraj označeni predlog, sme mirno računati z davčnimi številkami. Ta predlog je bil odklonjen. Sprejel se je pa nekak kompromis, ki oprošča manjše in srednje obrate do 360.000 Din. letnega prometa, dolžnosti vodenja predpisanih knjig, a ista bodo pavšalno obdavčena po napovedi.

Popolnoma oproščeni tega davka pa bodo po naši zahtevi 1. kmetije za vse kmečke proizvode (živina, žito, les, vino, 2. vsi mali obrtniki, ki nimajo več kot 2 stalne plačane delavske moči, torej po veliki večini vsi obrtniki na deželi in velik del obrtnikov v mestih in trgih, kajti največ je obrtnikov, ki delajo sami ali z enim do dvema pomočnikoma. — Istotako je takozvana domača industrija oproščena prometnega davka.

Nadalje je stavil poslanec Drofenik predlog, da se naj oproste prometnega davka vsa živila in dokazal, da ako se pridrži za živila ta davek, bode draginja zopet rastla. Ta predlog je bil odbit, sprejet je pa bil drugi del Drofenikovega predloga, da so oproščene davka na poslovni promet dijaške, delavske, ljudske in uradniške kuhinje in to za vse nabavke, namenjene za prehrano. S tem predlogom je zopet doprinešen dokaz, da hoče SKS na ta edini uspešen način pomagati delavstvu, uradništvu, dijaštvu in siromašnemu ljudstvu, sploh pri rešitvi njih bednega položaja.

Mi se nadamo, da ne s povišanjem plač uradništvu in delavstvu bo temu pomagano, temveč le z direktno in praktično preskrbo neobhodnih potrebščin, a ta akcija bi mogla biti, kar je danes žalibog še težko mogoče, na zgolj gospodarski neustrankarski podlagi in trgovskih principih.

Pri točki, ki govori o uradni tajnosti, je stavil poslanec Drofenik predlog, da se mora uradnik, ki v vr-

šenju svoje dolžnosti zazna za kake posebnosti v obratu ali kako obratno tajnost in isto na kak način izdati po leg kazni, ki je predvidena tudi zgubiti svoje mesto. Ta predlog, s katerim bi se bile razne zlorabe, onemogočile, je bil na žalost, gotovo le vsled brzine dela odklonjen.

Železniška zveza s Prekmurjem.

Medtem ko je vzhodni del Prekmurja imel preko Čakovca na Lendavo in Körmend železniško zvezo, je ostal zapadni del z gospodarskim središčem Mursko Soboto po pridelitvi k naši državi popolnoma odrezan od zaledja. Murska Sobota je imela le 30 km dolgo železniško zvezo na sever do Hodoša, na odrezani železniški progi proti Madžarski na Körmend. Zato je bila najnujnejša gospodarska zahteva prekmurskega prebivalstva takoj po zasedbi po naših oblastih, da se zgradi nujno potrebna železniška zveza z zaledjem, katerega središče je Maribor. Ker je bila vsled razmejitev z Avstrijo tudi Ljutomerska železnica odrezana od direktne komunikacije z glavnimi progami, je postala ta zahteva tem nujnejša. Na progi Murska Sobota-Hodoš je državna železnica obratovala z velikimi težavami, ker vsled zaprtije mej napram Madžarski ni mogla po železnici dostaviti niti za obrat potrebnega premoga v Mursko Soboto. Zato je obrat vedno bolj in bolj skrčevala, na tri in pozneje dva tedenska vlaka in pred približno enim letom konečno popolnoma ustavila. Tako ležijo te naprave v veliko škodo našega prekmurskega prebivalstva in gospodarstva popolnoma mrtve in neizrabljene. Ko se je letos obnovilo promet z Madžarsko, pobrigala so se seveda naša železniška ravnanstva samo za direktne zveze iz Pragerskega in Zagreba, za obnovo lokalnega prometa naj prog Murska Sobota-Hodoš pa se ni ničesar ukrenilo. Lahko bi se bilo sklenilo za obnovo prometa na tej progi z madžarsko upravo državnih železnic kompenzacijsko pogodbo za premog in na ta način zagotovilo dobavo premoga preko Hodoša iz Madžarske. Nezaslišano je, da se v tem oziru ni ničesar pozitivnega ukrenilo in da se tako prezira prekmurske gospodarske interese. Vsa krivda pade v tem oziru na ravnanstvo državnih železnic v Zagrebu.

Naše prometno ministrstvo je pa v polni meri vpoštevalo potrebo prekmurske železniške zveze in ko je bilo lansko leto na veliki železniški konferenci v Beogradu od naših zastopnikov povdarjano, da je situacija nevdružna, ker gravitira Prekmurje pri obstoječem železniškem omrežju le na Madžarsko, vzela to zvezo v svoj stavbeni program in sicer med najnujnejše stavbe, namreč za zvezo železniških prog, ki so vsled novih državnih mej presekane in odrezane od omrežja v zaledju.

Samoumevno je, da so se, kakor povsod takoj tudi tukaj pojavile razne skupine krajevnih interesentov, ki so propagirale svoje lokalne interese in zahteve in reklamirale smer nove železnice zase.

Med njimi bi bilo omeniti predvsem sledeče kombinacije:

1. Maribor—Slov. Gorice—Ljutomer—Mur. Sobota.
2. Ormož—Ljutomer—M. Sobota.
3. Središče—Ljutomer—M. Sobota.

Radi popolnosti moramo omeniti, da je že pod Avstrijo izdelan od zasebnega konzorcija načrt za železniško zvezo Ljutomer—Ormož. — Ker pa je bil ta projekt izdelan kot za lokalno železnico najnižje vrste, se sedaj ni dal uporabiti in se ga zato tudi ni odkupilo. Ministrstvo železnic je izdalo nalog, da se mora tu trasirati železnica prve vrste in je držav. žel. ravnateljstvo za trasiranje in novogradnje že meseca aprila 1921 začelo z delom in osnovalo v ta namen poseben odsek v Ljutomeru.

Projekt je do danes na terenu od Murske Sobote do Ljutomera čisto gotov, tako da je izvršiti le še pisarniška risarska dela. Za progo Ljutomer—Ormož, je generalni načrt izdelan, manjka pa še izkoličenje na terenu, kakor tudi izdelava detajlnega načrta. Sedanja zima in sneg onemogočujeta ta dela zunaj na prostem, vendar se pridno pripravljajo delo v pisarnah in bo, če bosta meseca februar in marec omogočila že delo na prostem, popoln načrt do majnika gotov, tako da bi uprava že lahko meseca junija pričela s komisijonelnimi obhodi in razpisom del.

Sekcija za trasiranje v Ljutomeru ima 10 uradnikov. Vodja je gosp. svetnik inž. Kavčič, kateremu je pridodeljenih 5 inženirjev, 1 geometer in 3 tehnični uradniki. Že iz tega je razvidno, da se je državna uprava lotila projekta z vsro resnostjo.

Proga je 40 km dolga in teče od Murske Sobote direktno proti jugu mimo Dogleževja in premosti Muro v oddaljenosti 300 metrov od novega državnega cestnega mosta pri Veržuju, vodi dalje naravnost na jug proti Ljutomeru, napravi mali ovinek in gre skozi Kačje Grabe v Žerovince in potem naravnost po dolini ob potoku do Ormoža.

(Konec prih.)

Plenarna seja trgovske in obrt. zbornice.

(Nadaljevanje.)

Na koncu svojega govora, kojega je zbornica vzela z odobravanjem na znanje, je predsednik g. Ivan Knez imenoval za overovatelje sejnega zapisnika zbornična člana gg. E. Franchettija in Antona Rojino.

Na to se je prešlo na drugo točko dnevnega reda. Predsednik da besedo zborničnemu tajniku g. dr. Viktorju Murniku, ki poroča v imenu združenih odsekov o premembi zborničnega zakona in volilnega reda. — Premembe so se najprej pretresale v dveh sejah stalnega odseka, nato v sejah posameznih glavnih odsekov in naposled v seji združenih odsekov ter so se dosegli v bistvenih stvareh soglasni sklepi, sklenile pa tudi skoro vse podrobnosti soglasno. V glavnem so se zedinili združeni odseki na naslednja načela: 1. Zbornica naj obstoji iz treh sekcij: trgovske, obrtne in industrijske. Imenuje naj se: »Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. 2. Vsaka sekcija

naj ima enako število članov in sicer po 16. 3. V Ljubljani treba da domujejo po štirje člani vsake sekcije, v bivšem okrožju zbornice (bivšem Kranjskem) po osem in v okrožju, za katero je bil zbornični okraj povečan (v bivšem spodnjem Štajerskem, slovenskem Koroškem in v Prekmurju) pa po osem članov vsake sekcije. 4. Sekcije naj se dele vsaka v štiri kategorije s po 4 člani, pri čemur bodi merilo obseg podjetja, izražen v davčni moči. 5. Volitve naj bodo neposredne in tajne, ne kakor doslej javne. 6. Volišča naj se določijo tako, da se kolikor najbolj olajša udeležba volilcev. 7. Volitev naj velja za dobo 5 let. Istotako se voli predsedstvo na 5 let. Podpredsedniki naj bodo trije. Vsaka sekcija sme zahtevati, da se samostojno posvetuje in sklepa: ako za njen sklep ni večina zbornice, se mora na zahtevo sekcije njen sklep kot posebno mnenje naznaniti pristojnim zakonodajnim korporacijam in oblastim.

Zbornica sklene soglasno ta načela, nakar poročevalec predloži podrobna določila načrta novega volilnega reda in glede nanj potrebne predloge za premembo zborničnega zakona.

O predlaganem novem volilnem redu in zborničnem zakonu, ne moremo radi nujne obširnosti podati celotnega besedila predlogov, poročali pa bomo o najvažnejših razlikah med projekti in stariim volilnim redom, oziroma zborničnim zakonom.

»Volilni red zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«, obsega I. sekcije: za Slovenijo ustanovljena zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obstoji iz 48 pravih članov (zborničnih svetnikov), ki so razdeljeni na 3 sekcije, namreč: trgovinsko, obrtno in industrijsko sekcijo. Vsaka sekcija ima 16 članov. Po štirje člani sekcije morajo domovati v sedežu zbornice.

Volilni red.

II. Volilne kategorije: A. Trgovin. sekcija obsega: a) vso blagovno trgovino, izvzemši krošnjarstvo, prodajo tobaka, smodk, kolkov, poštinskih znamk in smodnika. b) trgovinske pomožne obrti (kakor komisijonarska in spedijska opravila, trgovinske agente, trgovinske mešetarje, skladišča, tehtalne in merske zavode); c) lekarniške obrti; d) pridobitne in gospodarske zadrage in društva, ki vrše kakšno trgovinsko podjetje, kakor nakupne zadrage trgovcev, skladiščne zadrage in konsumna društva. e) novčna, kreditna in zavarovalna podjetja, zlasti tudi hranilnice vseh vrst, na vzajemnosti temeljeni zavarovalni zavodi in gospodarske in pridobitne zadrage, ki imajo namen pridobitev ali gospodarstvo svojih članov pospeševati z dovoljenjem kredita (kreditne zadrage). f) prometna podjetja, vstevši državne železnice.

Trgovinska sekcija se voli v 4 kategorijah in sicer treba za aktivno volilno pravico v I. volilni kategoriji plačevati vsaj 1600 K ali 400 Din. pridobnine vsako leto v II. volilni kategoriji vsaj 800 K ali 200 Din. pridobnine pa manj nego 1600 K, v III. volilni kategoriji po 300 K ali 75 Din. pa manj nego 800 K pridobnine, v IV. volilni kategoriji manj nego 300 K ali 75 Din. pridobnine.

B. Obrtna sekcija obsega: a) podjetja izdelovalnih obrtov, izvemši ona podjetja, ki so trgovinsko sodno registrirana in imajo ob enem znake tovarniškega obrata. b) podjetja gostilniških, krčmarskih obrtov, vstevši prenočevanje tujcev. c) obrtna podjetja, ki prevzemajo obdelavo in predelavo premičnih stvari za druge, če niso trgovinsko sodno registrirana. d) pridobitne in gospodarske zadruge, ki vrše kakšno obrtno podjetje gornje vrste, kakor produktivne zadruge, ali po svojih pravih imajo namen pospeševati obrtno gospodarstvo, kakor delovne zadruge, skladiščne zadruge, surovinske zadruge; e) druga v kakšno drugo sekcijo uvrščena obrtna podjetja, zlasti stavbni obrti in transportna podjetja (prevozniška podjetja).

Obrtna sekcija se voli po 4 volilnih kategorijah in sicer je treba za aktivno volilno pravico: v I. volilni kategoriji plačati vsaj 300 K ali 75 Din. pridobnine letno; v II. volilni kategoriji vsaj 200 K ali 50 Din. pa manj nego 300 K; v III. volilni kategoriji vsaj 100 K ali 25 Din., pa manj nego 200 K; v IV. volilni kategoriji manj nego 100 K ali 25 Din. pridobnine.

Vsaka teh kategorij ima 4 mandate.

C. Industrijska sekcija obsega: a) podjetja izdelovalnih obratov, ki so trgovskosodno registrirana in imajo obenem znake tovarniškega obrata. b) trgovskosodno registrirana obrtna podjetja, ki prevzemajo obdelavo ali predelavo premičnih stvari za druge (kakor barvarnice, aperturni zavodi, tiskalne tovarne) dalje tiskarne, če njih obrat ni samo rokodelski; c) trgovskosodno registrirana stavbna podjetja; d) rudniki, plavži, rudarske družbe.

Industrijska sekcija se voli po 4 volilnih kategorijah in sicer je treba za aktivno volilno pravico plačati v I. volilni kategoriji vsaj 2400 K ali 600 Din. pridobnine vsako leto; v II. volilni kategoriji vsaj 1200 K ali 300 Din., pa manj nego 2400 K; v III. volilni kategoriji vsaj 600 K ali 150 Din., pa manj nego 1200 K; v IV. volilni kategoriji vsaj 600 K ali 150 Din.

Vsaka kategorija ima 4 mandate.

Volilna pravica družabnih podjetij.

Aktivna in pasivna volilna pravica: aktivno volilno pravico imajo one, vse državlanske pravice uživajoče osebe brez razlike spola, ki v zborničnem okraju vrše 1. kakšno trgovsko, obrtno in industrijsko ali rudarsko podjetje samostojno ali kot javni družabniki, pri drugačnih juridičnih ali vkupnih osebah, ki vrše kako tako podjetje ona oseba, ki je upravičena za vodstvo ali zastopstvo podjetja (za podpis) in kjer je več takih oseb, ena izmed njih, ki jo za volitev pooblaste druge z večino glasov, ako se od omenjenih podjetij plačuje pridobninski davek. Volilna pravica v 4. volilni kategoriji vsake sekcije ni vezana na noben minimalni cenzus, zadošča, da se plačuje sploh kakšen znesek pridobnine.

Z pridobninskimi zneski, navedenimi v § 2 je razumeti za pobiranje predpisane zneske državne splošne pridobnine ali državne pridobnine javnemu dajanju računov podvrženih podjetij brez doklad.

Kot pravi člani smejo biti izvoljeni oni člani trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu, ki so 1. državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in ki so dovršili 30. leto svojega življenja, imajo že najmanj 2 leti aktivno volilno pravico v zborničnem okraju ali potrebnosti za volilnega pooblaščenca, in 2. stalno stanujejo v zborničnem okraju. — Osebe, ki niso državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in ženske nimajo pasivne volilne pravice, pač pa aktivno, ako imajo gori navedene potrebnosti zanjo.

Pasivno volilno pravico imajo volilci le v oni sekciji, v kateri imajo aktivno volilno pravico; imajo pa pasivno volilno pravico v vseh kategorijah svoje sekcije.

Niti voliti, niti izvoljeni biti ne morejo oni, ki po obstoječih zakonih ne smejo v občini niti voliti, niti izvoljeni biti, kolikor pričujoči zakon ne določuje drugače.

(Dalje prih.)

Železniško politični shod v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

Ampak naj bo stvar kakor hoče, vendar moramo mi reči: Če je državni sistem bil mogoč v Nemčiji, v Avstroogrski, bi bili ml v Jugoslaviji zadnji, ki bi se smeli poprijeti tega sistema. In sicer zakaj? Gospoda, železnica je precizen instrument, silno občuten, umeten aparat, ki zahteva predvsem jako šolano osebo in dobro vodstvo, strokovno visoko izobraženo vodstvo. Gospoda! Kje bi pa mi v Jugoslaviji tako osebo dobili! V stari Srbiji je talentov dosti, da, v vsakem ministrstvu zadenete na enega ali drugega, ki vam imponira po širokem obzorju, ali ravno v tej stroki, pri železnici Srbijanci niso imeli nobenih izkušenj. Glavno železniško žilo so v Srbiji zgradili Francozi, upravljana je bila mednarodno, t. j. proga Beograd-Niš, potem pa so imeli še par majhnih ozkotirnih lokalnih železnic, če se ne motim, je bila prva zgrajena l. 1898. Torej tukaj je manjkalo osebja. Na Ogrskem in Hrvatskem pa so bili med osebjem sami Madžari ali Madžaroni. Kdor je bil v Banatu in Bački ve, kako se je namenoma delalo na to, da ja med temi sosednimi kraji ne bi bilo medsebojnih stikov. Meni samemu se je pred 15 leti pripetilo v Karlovcu, da me postajenačelnik ni hotel razumeti v narodnem jeziku in se mi je šele po dolgem trudu posrečilo, da sem se mogel z njim nemško pogoditi. Sedaj je tisto osebje, ki je bilo madžarsko ali madžaronsko, na južnem Ogrskem in na Hrvatskem, večinoma odšlo, to pa, kar je ostalo, je deloma mislilo: tukaj mi ne bodo ugovarjali iz Zagreba, deloma pa so celo sabotirali delo. V Bosni je ravnotako ogrski in nemški element. Mi Slovenci pa bi lahko dali ugleden material, ugledno osebje, ali, gospoda, namenoma so nas tlačili, namenoma niso postavili naših ljudi v višje službe, na odločilna mesta, in tudi tehničnega osebja smo imeli premalo. Tako smo danes s človeškim materialom pri državnih železnicah. To je jasno uvidel pomočnik ministra saobračaja g. Jelič, ki je lani pri oni veliki enketi železničarjev meseca maja izrecno rekel: »Mi ne možemo sada stvoriti ljudi« in takrat je on še mislil na to, da bo iz inozemstva dobil dovolj dotoka, da se bo stvar dala urediti. Ali kakor kaže izkušnja, je ta dotok zelo redek in izdatno ga nadkriljuje odtok tistih ljudi, domačih, ki zapuščajo železnice.

Torej tukaj bo treba nekaj drugega napraviti. Ne rečem, da moramo iz enega ekstrema v drugega, takoj od državnih k privatnim železnicam. Ta skok bi bil prehitel. Toda mi imamo vendar že samo po sedanjih zasnovi dokaj železnic v obliki privatnih delniških družb, zlasti pri nas na Slovenskem. Dajmo tem zasnovanim delniškim družbam nekoliko kompetence, zbudimo jih k novemu življenju in uredimo na ta način svoje železnice.

Oglejmo si enkrat, kako je pri nas na Slovenskem. Največje privatne železnice so Dolenjske železnice, ki imajo 154 km, potem: Celje-Velenje-Sp. Dravograd 76 km, Grobelno-Rogatec 29 km, potem Poljčane-Konjice-Zreče, ki je ozkotirna, dalje Ljubljana-Vrhnik 19 km, Kranj-Tržič 16 km, in najmanjša proga od postaje Slov. Bistrica 3½ km. Gospoda moja! Od teh 8 železnic ima vsaka zase svoje upravne svete, povsod razblinjenost, silno neekonomična razcepljenost moči. Ali ne bi kazalo tukaj organizirati in združiti te posamezne proge v eno skupno delniško družbo, n. pr.: Zvezo slovenskih lokalnih železnic? Mi bi danes reprezentirali združeni 340 km. Lepo vas

prosim, kak vpliv more imeti upravni svet železnice, ki ima 18 do 20 km proge, dočim je 340 km že faktor, s katerim bi se moralo računati. Moja misel je tedaj: Naj se združijo te sedanje razcepljene delniške oz. bivše štajerske deželne železnice in naj formirajo novo zvezo v eno organično celoto.

Tukaj je pa takoj ena velika ovira, ki jo bo treba premagati: stanje, v katerem se danes še nahajajo Dol. železnice. Vi vsi veste, da so bile Dol. železnice l. 1913 naenkrat napadene, opljene, oropane od prejšnje državne uprave. Reč je bila ta: Dolenjske železnice, ki so bile izročene prometu l. 1893 in 1894, so bile pravi železniški ideal, skozinsko zdravo podjetje, nikoli pasivno, katero je vedno točno plačevalo svoje obresti prioriteta blaga. To je bil tedanj položaj, vsi delničarji so mogli računati tudi z lepim gmotnim napredkom Dol. železnic. Gospoda moja! Dol. železnice imajo na svojih progah tri premogovnike z rastočo produkcijo in jaz vsaj nisem nikdar slišal, da bi premogovne železnice kedaj postale »notleidende Bahnen«. Toda l. 1913 je prišel ta napad. Večina delnic je bila v rokah države. Na občni zbor je prišlo naenkrat toliko uradnikov in slug — tudi sluga, ki je zunaj oblačil in slačil, je naenkrat sedel pri mizi kot velik akcionar Dol. železnic, in dekretiralo se je sledeče: Najprej so skrčili koncesijsko dobo za 15 let, ona bi morala prenehati po ustanovni listini 1981, pa je bila potem skrajšana do l. 1966. V teh zadnjih 15 letih bi se morala vršiti amortizacija lavinskih delnic. Te delnice se tedaj po teh izpremembah niso mogle nikoli več amortizirati, tudi obrestovati se niso mogle več, ker dočim je prej pač vodila račune državna uprava, toda le proti povračilu lastnih stroškov in na račun železnice, se je odslej izreklo, da vodi obrat država na svoj račun in celo v § 11 obratnih pogojev se je direktno izreklo, da ne pristojna upravnemu svetu nobena ingerenca, ne na način obratovanja, ne na računovodstvo. To je bila usoda Dol. železnic in gospoda, kako je prišlo do tega? Danes vemo te vzroke, l. 1913 jih mi še nismo mogli vedeti. To je bilo vse v zvezi z nameravano ofenzivno vojno proti Srbiji. Takrat se je ravno dozidavala belokranjska proga, ki veže Karlovec direktno z Ljubljano. Kos Ljubljana-Novomesto je bil last delniške družbe in ker je hotela vojaška uprava absolutno, neomejeno dispozicijo za celo to železniško omrežje, se je hotela na vsak način polastiti naše dolenjske proge. No, saj bi jo sicer lahko vsak trenutek odkupili, tega pa niso marali, in sicer radi tega, ker je branil deželni zakon iz l. 1891, s katerim je bila dežela prevzela poročstvo za prioriteto. Ta deželni zakon bi se moral tedaj odpraviti zopet z novim deželnim zakonom. Tako bi se cela ta stvar spravila pred javni forum deželnega zbora in tega niso marali. Tako se je zgodil tisti komplot med avstrijskim železniškim ministrom, vojno upravo in žalibog moramo tudi reči: med tedanjim deželnim glavarjem, vsled katerega so bile prva žrtev Dol. železnice.

Mi tedaj zahtevamo, da se nam vrnejo tiste pravice, ki so nam bile odvzete l. 1913. Mi pričakujemo od nove vlade, mi pričakujemo od našega kralja, ki danes osrečuje s svojo prisotnostjo lepo slovensko zemljo, da ne bodi dopuščen, da bi se okristila država s sadovi onega grdega čina, s katerim so bile l. 1913 od njene prednice oropane Dol. železnice.

Izhajati moramo tedaj s tega stališča: dokler Dol. železnice nimajo svojih pravic, dokler njih akcije nič ne veljajo, ni mogoče, da bi se druge železniške družbe fuzionirale z njimi, da bi napravile eno družbo. Vsled tega se morajo Dol. železnice vzpostaviti v te svoje prvotne pravice, ki so zasigurane s koncesijsko listino in državnim in deželnim zakonom. To je predpogoj za vsako pametno železniško politiko tukaj na Slovenskem. (Dalje prih.)

Krah italijanske eskomptne banke.

»Banca italiana di sconto«, glavna osnoveateljica vseh onih industrijskih zavodov, na katere se je naslanjala Italija v svetovni vojni, je ustavila izplačila. Polom te banke ni prišel nepričakovano, ampak je le naravna posledica splošne gospodarske krize v Italiji. Italijanska težka industrija, ki se je šele tekom vojne razvila v ogromnih razmerah, je bila umetna tvorba in ni nikakor odgovarjala realnemu gospodarskemu položaju.

Polom te banke je zato velike važnosti, ker bo jedva li ostal izoliran, ampak bo potegnil s seboj v propad druga industrijska podjetja in denarne zavode, kojih usoda je tesno združena s to banko. Tudi se da iz tega položaja marsikaj sklepati o stanju ostalih italijanskih denarnih zavodov, ki niso bili kljub velikim naporom v stanu preprečiti to katastrofo, kar bi gotovo storili, ako bi le imeli dovolj sredstev na razpolago.

»Banca italiana di sconto« se je ustanovila komaj leta 1915, dva meseca pred vstopom Italije v svetovno vojno. V kratkem času se je razširila po celi Italiji ter združila okoli sebe največja industrijska podjetja, kakor »Ansaldo« (bratje Perom), podjetje, s kojim konkurira danes v Evropi edinole Krupp, »Elba«, »Terni« in »Ilva«. Mogoče so ravno ta podjetja, koja so se v zadnjem času bavila z velikimi špekulacijami, neposredni povodi kraha. Bržkone je bila eskomptna banka s svojim kapitalom preveč udeležena pri delniški družbi Ilva, ki je vsled ogromnih sleparij svojih upraviteljev zapravila lepe svote milijonov, za kar so glavni delničarji »Ilve« že 10. decembra zahtevali, da se glavne upravitelje aretirajo.

Eskomptna banka je imela sedaj 315 milijonov lir popolnoma uplačane rezerve in zgradb v vrednosti 200 milijonov lir. Ravno se gradi v Rimu nova bančna centrala, ki stane že danes 52 milijonov lir. Banka ima nad 900 uradnikov.

Italijanska eskomptna banka je iskala zveze tudi z našim tržiščem, ker je kot zastopnik industrije severne Italije hotela stopiti v trgovske odnose z nami. Začela je že pregovore z nekimi našimi bankami ter hotela osnovati italijansko-jugoslovensko banko, do česar pa ni prišlo vsled prekinitve trgovskih dogovorov z Italijo.

Do sedaj ni banka še napovedala konkurza, italijanski listi upajo, da do tega sploh ne pride in da se bo dalo mogoče še rešiti banko pred popolno katastrofo. Seveda se take novice izdajajo le, da se potolaži ljudstvo, ki panično naskakuje tudi druge banke. Eskomptna banka je ustavila plačila na podlagi kraljevega odloka z dne 29. decembra, s katerim se uveljavi člen 827 trgovinskega zakona za združene kreditne zavode, za delniške in komanditne družbe na deželi, katerih glavica je znašala glasom zadnjih bilanc najmanj 5 milijonov lir. Člen 827 določa, da trgovec lahko zahteva še pred naznanitvijo konkurza moratorij, ako je v stanu konkurz opravičiti v smislu člena 819, to je, da dokaže, da se je plačilo ustavilo iz tehničnih, nepredvidljivih ali kakorsibodi opravičljivih izrednih vzrokov. V veljavo stopi ta odlok z dnem razglasitve ter se bo predložil parlamentu, da ga spremeni v zakon.

Na podlagi tega odloka dovoli potem predsednik okrožnega sodišča posameznim zavodom moratorij, koji se imenuje sodnijski moratorij, v nasprotju s splošnim moratorijem, ki velja v smislu vsakokratne naredbe za vsake vrste plačila, in podjetja splošno imenovana v dotični naredbi. —

TRGOVSKI LIST LETA 1922.

Leta 1922 naj ne bo nobeno, tudi najmanjše podjetje bres »Trgovskega lista«, ki neustrašeno in vestransko nastopa Vaše stališče. En sam pogled na

saj Vam dokaže, da je list vsakomur neobhodna potreba, kajti noben drug časopis ni prinašal za trgovino, industrijo in obrt tako važnih člankov (o trgovini, industriji, obrtu, davku, kolkih itd.), kot naš.

V Vaših rokah je razvoj časopisa, ki ne dela za svoj dobiček, marveč v obliki blagor trgovine, industrije in obrti in Vi bodete odločali ali naj bo list razvije do popolnosti, kakršno zahtevajo današnji težki časi, ali daste iz rok orožje, naperjeno proti krivicam, ki se Vam naprtujejo od vseh strani.

Radi izredno visokih režijskih stroškov, vedno rastočih cen papirju, povišanja plač tiskarskemu osebju itd., je bila kakor vse druge uprave, tudi naša uprava prisiljena svišati naročnino, kar pa se je zgodilo malenkostno. S 1. januarjem stane časopis Din. 60, za inosemstvo pa din. 90 letno.

Naročajte in razširjajte

>TRGOVSKI LIST<

S tem pokažete svojo

STANOVSKO ZAVEDNOST!

Izvoz in uvoz.

Naš promet s Trstom v mesecu oktobru. Trgovska in obrtniška zbornica in Trstu objavlja v svojem zadnjem vestniku statistični pregled tržaškega izvoza in uvoza, iz kojega posnemamo sledeče podatke, ki se nanašajo na promet z Jugoslavijo: Meseca oktobra p. l. se je uvozilo iz Jugoslavije v Trst po morju za 23.968 q blaga, z železnico pa 109.230 q. V istem času se je izvozilo iz Trsta v Jugoslavijo po morju 22.685 q, z železnico pa 52.462. Skupno je tedaj izvozila Jugoslavija v Trst 133.196 q blaga, uvozila iz Trsta pa 75.147 q. Meseca septembra je znašal naš izvoz v Trst skupno 98.266 q, uvoz iz Trsta pa 171.573 q. Meseca oktobra se je tedaj v razmerju s prejšnjim mesecem naš izvoz povečal za 34.930 q, uvoz pa zmanjšal za 96.426 q.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovska pogodba s Nemčijo. Ministrstvo trgovine in industrije je predložilo narodni skupščini trgovsko pogodbo z Nemčijo v odobritev.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo. Te dni se pričakuje prihod novega jugoslovanskega poslanika Tiče Popoviča na Dunaj. Njegov prihod je po časopisnih vestev zlasti zaradi tega pomemben, ker se računa z otvoritvijo trgovinskih pogajanj med Jugoslavijo in Avstrijo in sklenitvijo pogodbe v večjem obsegu.

Novi tobačne cene. Uprava državnih monopolov je z naredbo z dne 28. decembra 1921, P. R. broj 61, na podlagi sklepa upravnega odbora samostalne monopolske uprave in odobritve gosp. finančnega ministra povišala cene sledečim tobačnim izdelkom tukajšnje tovarne, ki so stopile v veljavo z dnem 1. januarja 1922, in sicer: I. Tobak: Najfinejši turški od 180 na 200 dinarjev za 1 kg; srednjefini turški od 60 na 65 din. za 1 kg; najfinejši ogrski od 35 na 50 din. za 1 kg; domači tobak od 80 na 40 din. za 1 kg. II. Cigarete: Egiptovske od 220 na 250 dinarjev za 1000 komadov; Moeris od 180 na 200 din. za 1000 komadov; Sport od 100 na 110 din. za 1000 komadov; Ogrske od 50 na 65 din. za 1000 komadov. III. Tobak za svečenje: Šibike od 40 na 50 dinarjev za 1 kg in Klobase od 40 na 50 dinarjev za 1 kg. Razen tega se povišajo tudi nekateri izdelki srbskih in bosanskih tovarn, kar je razvidno iz novih cenovnikov, ki so na razpolago v vseh tobačnih prodajnih lokalih.

Sejmi za govejo živino in prašiče v Ljubljani sklenjeni. Mestni magistrat nanašanja: Radi kužne bolezni svinavke in parkljevke se semnji za govejo živino in prašiče v Ljubljani do preklica ukinejo, dočim se semnji za konje vrše.

Cena masti je sedaj v Celju od 88 do 92 kron za 1 kg. Prekajeno svinjako meso se je podražilo od 50 na 58 kron.

Industrija.

Tovarna vžgalice v Bušah, ki je meseca marca l. 1921 do tal pogorela, je zopet v obratu. Izdeluje sedaj Mikado vžgalice, ki se za vsaki podlagi brez

fosforja in žvepla vžgajo in se razpošiljajo v papirnatih zavojčkih raznih velikosti. Čim dosepejo potrebni stroji, izdelovala bode tudi švedske vžgalice.

Denarstvo.

Mestna blagajna ostane dne 2., 3. in 4. januarja 1922 zaradi žrebanja ljubljanskih srečk za promet s strankami zaprta.

Kavelje pri ministrstvu za zgradbe. Ministrstvo za zgradbe pozivlja vse interese, katerih kavelje se hranijo pri tem ministrstvu, in katerih posli so dokončani, naj takoj dvignejo svoje kavelje, sicer bodo plačevali 1 odst. hranilščine, čez leto dni pa jim kavelja zapade ter se vložijo v državno blagajno kot njena lastnina.

Sežgani bankovci. V električni centrali v Beogradu so zadnje dni sežgali za 53 milijonov din. starih bankovcev po 5 in 50 dinarjev.

Laški bančni polom. Banca di Sconto Italiana, ki je bila ena največjih italijanskih bank in je imela preko 400 milijonov lir glavnice, je ustavila plačila. V polom je potegnila še tri banke, ki so bile z njo v konsorciju, in sicer: Banca commerciale italiana, Il Credito italiano in La Banca di Roma.

Avstrija zopet išče posojilo. Početkom januarja bo odpotoval dr. Rosenberg v London v svrhu obnovitve in zaključka pogajanj za kredit za Nemško Avstrijo v višini 3 milijonov funtov sterlingov. V imenovanu svrhu ne bodo zastavljeni gobelini in bo najbrž dobila Nemška Avstrija posojilo brez vsakega posebnega jamstva. Baje se bodo udeležile te kreditne akcije poleg Angležev tudi Amerikanci.

Carina.

Carina in trošarina na kresila. Na zahtevo generalne direktije posrednih davkov in po sklepu carinskega sveta je finančni minister izdal naredbo, da se uvede naplačevanje carine in državne trošarine na kresila. To carino in trošarino bodo pobirale samo carinarnice v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Skoplju, Subotici in Splitu.

Davki.

Vložitev napovedi za dohodnino in rentnino za leto 1922. Do 31. januarja 1922 je vložiti napovedi za odmero dohodnino in rentnino za davčno leto 1922. Davčni zavezanci morajo podati svoje napovedi do omenjenega dne, ne da bi čakali poseben poziv od davčnega oblastva. Kdor v določenem roku ne vložil napovedi, temu se dohodnina, oziroma rentnina lahko odmeri brez nadaljnjega poziva na podstavi uradnih pripomočkov. Potrebni uradni obrazci za napovedi se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. — Napovedi je oddati v Ljubljani pri davčni administraciji v Ljubljani, drugod pa pri onem davčnem okrajnem oblastvu, v katerem okraju davčni zavezanec redno prebiva.

Basglas. V zmislu člena 36, IV. točka 11 začasnega zakona o proračunskih dvanajstinah z dne 27. junija 1921 (Uradni list št. 90), se razglša, da je odmera hišne najmarine za davčno dobo 1921/22 za davčni okraj Ljubljana mese, dovršena. Davčni zavezanci se opozarjajo, da lahko vpogledajo ali osebno ali pa po pooblaščenju, ki se naj izkaže s pooblastikom, odmerni izkas, ki bode upravičenem razgrnjen na vpogled pri davčni administraciji v Ljubljani skozi 15 dni in sicer v času od 1. do 15. januarja 1922. Pripomni se, da je v zmislu določil zgoraj omenjenega zakona prizivni rok skrajšan na 15 dni in da se osebni plačilni nalogi ne bodo razpošiljali. Predpis hišne najmarine onim zavezancom, ki v 15 dneh po preteku roka za vpogled odmere ne vložijo priziva ali pritožbe pri davčni administraciji v Ljubljani, postane pravnoveljaven.

Promet.

Balkanska železniška konferenca. Dne 2. januarja 1922 se je pričela v Beogradu konferenca zastopnikov Jugoslavije, Bolgarije in Turčije, glede ureditve železniškega prometa.

Tarifna pojasnila. V prilogi domači industriji je odločil gospod minister za promet, da je v klasifikacijo blaga tarife dela II. beogradske direktije in tarife dela I., oddelka B, ki velja za proge vseh ostalih železnic v kraljevini Srbov, Hr-

vato in Slovencev, uvesti posebno pozicijo za predmet: >leseno blago, kakor: parketi vsake vrste (tudi pooblani, vžlebljeni, vrezani) od postaj domačega tvorniškega proizvajanja do vseh ostalih postaj I—II—A. Ta dopolnilna klasifikacija tovornega blaga prične veljati dne 11. januarja 1922. — Po določbi ministra za promet z dne 26. oktobra 1921, se uvaja tudi v tarifo del II. z dne 1. februarja t. l. beogradske železniške direktije predmet: >sirovi sladkor z manj nego 98% polarizacije in z isto klasifikacijo, ki je že navedena v tarifi delu I., oddelku C, ki velja za vse ostale železnice v kraljevini, t. j. I—II—A. S tem je tarifa za sirovi sladkor izenačena na vseh železniških progah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; tarifna izenačitev pa velja od dne odločbe gospoda ministra za promet. — Dne 1. januarja 1922 stopi v veljavo niže navedena nova klasifikacija za tovorni prevoz tanina in ekstrakta iz hrastovega, iglastega in kostanjevega lesa na vseh železnicah v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev in sicer: 1. za notranji promet od postaj tvorniškega proizvajanja imenovanih predmetov do vseh ostalih notranjih postaj loco: II—A—B; 2. za izvoz iz države od postaj kakor pod 1., do obmejnih postaj transito: II—A—C. Potemtakem je izvršiti primerno izpremembo v klasifikaciji blaga v tarifi delu I., oddelku B, ki velja za proge vseh ostalih železnic v kraljevini. Ur. l. 154 ex 1921.

Kanal Bakar—Kupa. Generalna direktija vode je odobrila načrt zgradbe kanala Bakar—Kupa. Ta projekt predvideva 24 km dolgi prekop za plovbo ladij. Skozi ta prekop bi zamogle voziti le ladje z do 1000 tonami.

Avtomobilni promet na progi Celje—Vrnsko se v kratkem zopet vzpostavi. Lastnik bo g. Čater iz Gomilkega.

Nova zvišanja železniških in poštinskih tarif v Avstriji. Glavni odsek narodne skupščine se bo po zopetni otvoritvi parlamentarnega delovanja sredi januarja bavil z dvema važnima vladnima naredbama, ki se tičeeta povišanja železniških, poštinskih, telefonskih in brzojavnih pristojbin. Osebnih tarif na železnicah se bodo zvišali za 300, blagovni za 150 odstotkov, poštni, telefonski in brzojavni tarifi pa za 150 do 200 odstotkov. Povišanje stopi v veljavo začetkom februarja.

Kmetijstvo.

Praktikanti (vajenci) za drž. vinarstvo in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: Starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1922—23 kot redni učenci. Kot absolventi te dvoletne šole pa uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustrojstvu vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje po 14 mesecev (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastnorčno pisane prošnje za sprejem praktikantov je poslati ravnateljuv drž. vinarstvo in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 25. januarja 1922 s sledečimi prilogi: Krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo o нравnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Prijatelji našega kmetijstva se vabijo, da blagovoljno posebej opozarjati kmetovalce na to ugodno priliko za strokovno izobrazbo njih sinov.

Agrarna reforma na Češkem. Do sedaj je bilo od posestev, ki jih je valed agrarne reforme zaslela država, razdeljenih okrog pol milijona arov med male posestnike in dobrovoljce.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Mednarodna razstava knjig, kakor umetniških, ilustriranih in dekoriranih, nadalje razstava specialnih slik, plakatov ter tehniška razstava grafične umetnosti se bo vršila prihodnje leto v Firenci (Italija). Industrijalcem in založnikom je spored te razstave na vpogled pri pr. italijanskemu konzulatu v Zagrebu.

Razno.

Konferenca v Cannesu. Ministrski predsednik Briand je povabil vlado Velike Britanije, Italije, Amerike, Japonske in Belgije, naj pošljejo svoje zastopnike k razgovorom v Cannesu dne 6. januarja. Na programu so vprašanje reparacij in vprašanje sklicanja mednarodne konference.

Anketa za nov stavbni red za Ljubljano. Anketa za nov stavbni red za mesto Ljubljano se vrši v sredo dne 11. januarja ob 5. uri popoldne v mestni dvorani.

Tarife o pobiranju taks in doplačil za pregled in žigosanje (preizkus) mer in merilnih priprav, steklenic, in čaš za točenje alkoholnih pijač in mleka, istakotako sodov, razglša Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo št. 154 z dne 31. decembra 1921 pod točko 357.

Ribarske knjžice na ozemlje bivše Kranjske. Na podstavi ribarskega zakona za Kranjsko iz leta 1890 se zvišuje pristojbina za ribarske knjžice, veljavne na ozemlju bivše vojvodine Kranjske s dnem 1. januarja 1922 na 25 dinarjev. Kolkovina znaša 5 dinarjev. Oblika knjžice ostane doedanja.

Pregled parnih kotlov. Ministrstvo za trgovino in industrijo je podvrglo delokrog inšpekcije dela pri ministrstvu za socialno politiko, dolžnost pregledovanja kotlov v celi državi. Pri etmu uradu se bodo koncentrirale vse zadeve te vrste, da se s tem posepeši delavnost te panoge, ki je za nas tako važna in koji se je do sedaj posvečala tako mala pozornost.

Odkodnina za nastalo škodo pri draginskih izgredih na Dunaju. V zvezni kancelariji se je vršila podrobna razprava glede odškodnine, nastale vsled izgredov dne 1. decembra p. l. prizadetim dunajskim meščanom. Nemškoavstrijska vlada se je izrekla pripravljeno plačati 200 milijonov a. kron oškodovanecem.

Cene v Rusiji. Prejeli smo pismo iz Tomska v Sibiriji, datirano s 5. novembrom 1921, ki priča o neverjetnih cenah življenjskim potrebščinam. Tako stane 1 pud = 16 kg ržene moke 150.000 sovjetskih rubljev, 1 funt = 42 dkg surovega masla 30.000 rubljev, 1 steklenica mleka 10—15.000 rubljev, vedro krompirja 15.000 rubljev, 1 funt mesa 7.000 rubljev. Ker bi mesečna plača zadostovala komaj za en funt mesa, si ljudje nabavljajo najpotrebnejše produkte navadno le z zameno oblek in perila, česar pa tudi primanjkuje. Pismo ni priporočeno, pa je frankirano z znakom 1000

>Privremeni popis vodenih snag< in >Izveštaj o radu Generalne direktije Voda, od oslobodjenja do 31. maja l. 1921<. Generalna direktija voda v ministarstvu poljoprivrede i voda je izdala >Privremeni popis vodenih snag< in >Izveštaj o radu Generalne Direktije Voda, od oslobodjenja do 31. maja 1921<. Brošuri sta denarnim zavodom in industrijskim korporacijam brezplačno, drugim interesentom proti zmerni ceni na razpolago, dobiti jih je pri generalni direktiji voda v Beogradu, Krunska ulica 81.

Trgovski ples. Slov. trgovsko društvo v Mariboru priredi dne 14. januarja trgovski ples v Götzovi dvorani. Svira polnoštevilna vojaška godba.

Tržna poročila.

Živina. Maribor. Na zadnji živinski semenj so prignali 317 krav, 150 volov, 9 bikov in 6 telet. Povprečne cene so bile za 1 kg žive teže: pri pitanih volih 20 do 25 K, pri plemenških volih 11 do 15 K, pri pitanih bikih 13 do 14 K, pri pitanih kravah 10 do 14 K, pri kravah za mleko 12 do 18 K, pri mladi živini 13 do 15 K.

Poljski pridejki. Sombor, 29. decembra: Tovorni promet je ustavljen do 8. januarja, vsled česar se je bati novega naraščanja cen. Pšenica se trži po 1520—1530 K, koroza po 1130—1140 K, oves po 910—920 K rubljev.

Produktna borsna v Novem Sadu dne 28. decembra: pšenica: sremeska 80—81 kg pariteta Ruma 1530 (blago), baška (78—79 kg) 1520 (blago); rž: baška (72 kg) 1325 (blago); ječmen: sremeski (62 kg) okolica Zemuna 1050 (blago), banatski (65—66 kg) 1080 (blago); oves:

sremski 920 (blago) 910 (denar); kora: baška nova, novosadsko okrožje 1130 (blago) zaključek 1130—1140, sremska nova, okolica Rume zaključek 1120, banatska nova, ladja ab Brod 1150 (blago) zaključek 1150; moka: št. 0 z vrečami ab Bačka 1980 (blago), za kuho 1880 (blago), krušna moka 1720 (blago), krmilna 960 (blago), koruzni zдроб brez vreč 1300 (blago); otrobi: z vrečami ab Novi Sad 720 (blago), iz Slavonije (januar) 730 (blago); fižol: beli nov 1150 (blago); seno: gorsko sprešano par. Bos. Brod 575 (blago).

Borza.

Zagreb, 2. jan. Zaključek. Devize: Curih 53.—, Pariz 21.50, 21.90 London 11.45, 1150, Berlin 150.—, 153.—, Dunaj 5.—, 5.15, Praga 414.—, 420.—, Italija 11.74, 11.80, Budimpešta 45.50, 46.—. Valute: napoleonori 900.—, marka 152.—, 155.—, nem. krona 5.—, 5.50, češka krona 408.—, 410.—, lira 11.65, 11.70, dolar 268.—, 272.—, rubelj 22.—, 25.—.

Spedicija in carinsko posredništvo

Lud. Ševar vd. Rakek

zeli vsem svojim cenj. kljntom

srečno in veselo
Novo leto!

Prazni zaboji

se dobijo vsak teden v večji množini v glavni zalogi tobaka. Ljubljana.

Oglašajte v 'Trgovskem Listu'!

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA

Telesburgova ul. 1

Interesi a skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. - Rezerve okrog 6,000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi. Borza.

Trgovci in kmetijske zadruge pozor!

Umetna Kajnit 15%

gnojila: Kalijeva sol 22—20%
» » 40—42%

oddaja po najnižjih konkurenčnih cenah tvrdka

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Underwood

najbolji ameriškanski pisalni stroj sedanjosti!

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive stekl. plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Jadranska banka

BEOGRAD

Delniška glavica: K 120,000.000.—
Rezerva: K 60,000.000.—

Naslov za brzjave:

Jadranska - Bancadria

Podružnice:

BEOGRAD, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

— Trst — Zadar — Opatija — Wien. —

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. — Izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najkulantneje.

Naš Ameriškanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednem stiku z našimi izseljenci.

Afiliran zavod **FRANK SAKSER STATE BANK**, 82 Cortland Street, New York City.

TRST

Delniška glavica: Lir 15,000.000.—
Rezerva: Lir 5,000.000.—

Vžigalice

znamke **'MIKADO'** brez žvepla in fosforja na vsaki podlagi se vžigajoče, v papirnatih ovojkah izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z. v Rušah pri Mariboru.

Zahtevajte oferte!

Brzjavni: Hedžet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4